

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om supplerende COVID-19-indsatsforanstaltninger, KOM (2020)687 endelig

Kopi oversendes til Folktingets Sundheds- og Ældreudvalg til orientering

NYT NOTAT

1. Resumé

Kommissionen fremlagde den 28. oktober 2020 en meddelelse om supplerende COVID-19-indsatsforanstaltninger. Meddelelsen har til formål at styrke EU's indsats i at bekæmpe spredningen af COVID-19

Meddelelsen tager afsæt i Det Europæiske Råds konklusioner af 16. oktober 2020, hvor behovet for mere samarbejde og koordinering på tværs af EU-medlemsstaterne blev fremhævet. På den baggrund fremlægger Kommissionen forslag til en række tiltag, der skal styrke indsatsen mod COVID-19 nationalt såvel som i EU med opfordring til hurtig opfølgning i medlemsstaterne og på EU-plan

Meddelelsen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien eller beskyttelsesniveauet.

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen og støtter generelt en tilgang med styrket coordination og samarbejde på tværs af EU-medlemsstaterne for at bekæmpe COVID-19 så effektivt som muligt.

2. Baggrund

Kommissionen har den 28 oktober 2020 fremlagt en meddelelse om supplerende COVID-19-indsatser. Tiltagene har til formål at adressere de strukturelle mangler og opgraderinger, der er afgørende for at skabe de bedste rammer for EU's sundhedssikkerhed og i sidste ende styrke indsatsen mod COVID-19 på nationalt plan og på EU-plan. Som led i at styrke

indsatsen, opfordrer Kommissionen medlemsstaterne til at følge en mere konsekvent og koordineret tilgang.

Kommissionen fremhæver, at medlemsstaterne står over for en genopblussen af sygdomstilfælde men også at medlemsstaterne denne gang er bedre forberedte og koordinerede end tilfældet var i de første måneder af pandemien. Ikke desto mindre understreger den seneste spredning af virusset i hele Europa nødvendigheden af at gøre mere for at tøjle pandemien. Lempelser af foranstaltninger i sommermånederne var i nogle tilfælde ikke fulgt af foranstaltninger til opbygning af tilstrækkelig indsatskapacitet. Derfor er der også brug for hurtige tiltag i national såvel som i europæisk regi for at skabe positive effekter - menneskeligt og økonomisk - i de kommende måneder. Koordinering af tiltagene er en forudsætning for at få det størst mulige udbytte af indsatserne.

3. Formål og indhold

Meddelelsen har til formål at redegøre for de næste skridt på en række nøgleområder, som Kommissionen vurderer er nødvendige for at styrke EU's indsats i forhold til at bekæmpe den aktuelle genopblussen af smitte. Meddelelsen gennemgår og oplister en række inden for følgende områder:

1. Sikring af informationsstrømmen for at give mulighed for beslutningstagning på et informeret grundlag
2. Effektiv og hurtig testning
3. Fuld udnyttelse af kontaktopsporings-apps
4. Effektiv vaccination
5. Effektiv kommunikation til borgerne
6. Sikring af væsentlige forsyninger
7. Fremme af sikker rejseaktivitet
8. Udvidet anvendelse af de såkaldte "green lanes"/grønne baner

Sikring af informationsstrømmen er vigtig for at skabe det bedste beslutningsgrundlag. Derfor opfordrer Kommissionen medlemsstaterne til at give Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC) og Kommissionen data (dette gælder også for relevant data, der ikke direkte vedrører pandemien som fx den økonomiske situation), som skal indsamles i overensstemmelse med fælles EU-definitioner. Udveksling af data skal for så vidt muligt ske på EU's platform for COVID-19-data. Platformen vil blive opgraderet og skal samle alle vigtige data senest i april 2021.

For at sikre en effektiv og hurtig testning vil Kommissionen mobilisere 745 mio. kr. fra nødhjælpsinstrumentet til direkte indkøb af hurtige antigen-test, som derefter skal fordeles så hurtigt som muligt til medlemsstaterne på grundlag af en fastlagt strategi for tildeling. Parallelt hermed vil Kommissionen iværksætte et fælles indkøb for at stille hurtige antigen-test til rådighed. Kommissionen opfordrer alle medlemsstater til at deltage heri. Derudover foreslår Kommissionen, at nationale teststrategier skal fremlægges i midten af november for herefter at vurdere strategierne.

Kontaktopsporings- og advarselsapplikationer kan optimere indsatsen med kontaktopsporing. Derfor er Kommissionen parat til at bistå medlemsstaterne med at udvikle nationale kontaktopsporingsapplikationer og forbinde dem med den europæiske gateway (en løsning der muliggør forbindelse af nationale applikationer i EU).

Med det formål at sikre en effektiv vaccinationsindsats vil Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC) i november udarbejde en første oversigt over nationale vaccinationsplaner, der vil muliggøre erfaringsudveksling på tværs af medlemsstaterne. Derudover vil Kommissionen oprette en platform for at overvåge effektiviteten af kommende vaccinstrategier.

Effektiv kommunikation er et afgørende element i enhver indsats over for en folkesundhedskrise, hvorfor Kommissionen opfordrer alle medlemsstater til løbende at relancere kommunikationskampagner tilpasset den aktuelle situation. Kommissionen fremhæver et fokus på klar og målrettet kommunikation som et middel til at bekæmpe misinformation og undgå pandemitræthed.

For at sikre væsentlige forsyninger har EU etableret fælles indkøb, hvor deltagende medlemsstater kan afgive ordrer på eksempelvis medicinsk udstyr. Kommissionen vil nu gå videre med nye fælles indkøb af vaccinationsudstyr. Derudover forlænges suspension af told og moms på importeret medicinsk udstyr til udgangen af april 2021. For at sikre billige COVID-19-vacciner og –test foreslår Kommissionen midlertidigt at kunne anvende en nedsat momssats eller momsfristagelse på COVID-19-testkits og at give medlemsstaterne mulighed for momsfristagelse i forhold til COVID-19-vacciner.

Tiltag til fremme af sikker rejseaktivitet indbefatter blandt andet en opfordring til, at medlemsstaterne gennemfører Rådets henstilling af 13. oktober 2020 om en koordineret tilgang til restriktioner for den frie bevægelighed som reaktion på covid-19-pandemien. Derudover vil Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC) i samarbejde med medlemsstaterne udarbejde retningslinjer for karantæne med henblik på også at foreslå en fælles tilgang til karantæneeregler. Et andet tiltag er udviklingen af en fælles digital europæisk "Passenger Locator Form" til at kunne foretage en risikovurdering ved ankomst samt muliggøre kontaktopsporing. Passenger Locator Form'en vil efter planen blive lanceret i december 2020. En ny "Re-open EU"-applikation, som har til formål at give oplysninger om sundhedsforanstaltninger og rejserestriktioner i medlemsstaterne, er ligeledes under udarbejdelse og ventes lanceret i de kommende uger.

For blandt andet at opretholde leverancer af varer i EU, foreslår Kommissionen at udvide anvendelsen af grønne baner (der tillader grænsepassage af vejgodstransport på under 15 minutter), således at disse også omfatter jernbanegodstransport, luftfragt og godstransport ad vandvejen, samt indførelse af særlige ordninger for søfarende. Kommissionen vil desuden overvåge, at passagen af mere end 90 % af grænseovergangsstederne fortsat foregår permanent flydende med under 15 minutter forsinkelse.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Meddelelsen berører ikke gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Meddelelsen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien eller beskyttelsesniveauet.

De konkrete tiltag, der henvises til i meddelelsen, forventes dog at kunne bidrage til at styrke koordineringen og samarbejdet på tværs af EU-medlemsstaterne, og dermed bidrage til en mere effektiv indsats mod COVID-19 i Europa.

8. Høring

Meddelelsen har ikke været i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel opbakning til samarbejde i EU om håndteringen af COVID-19. Der er ikke kendskab til specifikke synspunkter vedrørende meddelelsen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen og stiller sig generelt positivt over for tiltagene og til et øget fokus på koordinering og samarbejde på tværs af medlemslandene om håndteringen af COVID-19.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.